

SLOVENSKI INFORMATIVNI LIST V AVSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, HOBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

MRTVIM V SPOMIN — ŽIVIM V OPOMIN

POROČILO IZ TRSTA se glasi: Tržaški generalni komisariat je sklenil, da bodo zasuli proslulo jamo pri Bazovici, v katero so v tragičnem letu 1945 komunisti vrgli na stotine svojih žrtev. Ker so pozneje že Nemci to jamo podminirali, je sedaj nemogoče, da bi izkopal žrtve, ki so tu našle svojo strašno smrt. Sklenili so torej, da bodo jamo zasuli in nanjo postavili spomenik s križem — mrtvim v spomin, živim v opomin.

Bralec, bralka. Ustavi se za hip ob tej strašni bazoviški jami in v duhu poglej vanjo! Resne novemberske misli ti bodo prišle v glavo in dušo.

Novemberske misli! Saj praznujemo ta mesec dan vernih rajnih, ki so v nebesih ali vicah. To po navodilu Cerkve. Tako zelo je to praznovanje v skladu s človekovo naravo, da si je tudi neverni svet osvojil idejo in istočasno praznuje svoj „Dan mrtvih“.

„Mrtvim v spomin“

S smrtjo ni vsega konec. Niti ne za tiste, ki sicer ne verujejo v nesmrtnost duše. Vera kajpada uči, da vsakdo odnese s seboj preko groba svoja dela — dobra in slaba. Toda dela vsakogar — dobra in zla — ostanejo za njim še tudi na svetu. Ne moremo vedeti, kako je kdo ob smrti opravil z Bogom. Na lastne oči pa lahko gledamo, kar je storil dobrega ali slabega za svet in življenje tisočev človeških bitij. Njegova slaba dela obžalujemo, da, celo preklinjamo dela in njega samega. Tako ravnomo nagnosko, čeprav bi nam pamet povedala, da nima smisla. Spomin na take ljudi naj bi ostal le zato, da je v opomin živim: ti pa nikar tako!

Drugi tisoči odhajajo v grob, za njimi ostajajo sledi dobrega v blagor tisočev. Spomin na take po pravici blagoslovljamo. Ob spominu nanje se navdušujemo za posnemanje. Tu prihaja na misel, da je prav zdaj minilo 40 let od smrti dr. Evangelista Kreka. Njegovo ime in mnogih njemu podobnih je med Slovenci nesmrtno. Je do cela razumljivo, da se te dni vrše med rojaki po raznih kontinentih posebne proslave ob tej znameniti obletnici. Obžalujemo, da mi v Avstraliji pustimo take priložnosti iti mimo brez omembe. Zakaj nismo zmogni, da bi se sešli in skupno vsaj nekoliko proslavili? Morda bi taka proslava vlila tudi

v nas kapljico duhovne razgibanosti . . .

So med mrtvimi tudi tisoči, ki morda niso presnavljali sveta s plamtečo besedo in dalekovidnim delom. So pa v svojem življenju v blagor bližnjega doprinašali žrtve, morda povsem tihe in pred javnostjo skrite. Mnogi so žrtvovali življenje samo. Smrt jim ni bila grenkejša kot kriva pota pod božjim soncem. Zaslužijo, da mislimo nanje s hvaležnostjo in blagoslovljamo njihov spomin.

Pred nešteti „bazoviškimi jamami“ se lahko te dni, ali kadarkoli, v duhu globoko poklonimo s takimi čustvi v srcu. In prav tako ob tisočih manj znanih grobov onih, ki so v življenju poznali vrednost žrtev in jih junaško jemali nase. Vsi ti zaslužijo spomenik, trajnejši od kamna in kovine — spomenik v hvaležnih srcih.

„Živim v opomin“

Čudno je, da dostikrat tisoči živih narodu in Cerkvi pomenijo manj kot en sam, ki je v grobu. Če bi bilo mogoče, bi se morali vlogi zamenjati. Ali smo mi, ki živimo, tudi zares živi? Živi za bližnjega, za skupnost, za narod, za človeštvo?

Če smo živi le vsak sam zase, za svoje sebično uživanje življenja — v čem naj bo pomen tega življenja? Živi mrlič! Seveda ti dve besedi nista prvič zapisani. Ali nam je pa pomen teh besed kdaj že prav živo prodril v dušo?

Rojak, rojakinja. Ne bom te spet vprašal, zakaj in čemu si, kjer pač si. Vprašam nekaj drugega: Zakaj morajo po nekaj letih tvoje preselitve tvoji starši, bratje in sestre, prijatelji in znanci — iskati tvoj naslov po časopisju in javnih uradih? Zakaj se hočeš izgubiti celo za najozje sorodnike? Živ mrlič? Zmerom mi vstane v duši ta vzklik, ko berem v pismu ali tisku: Kdo bi vedel, kje je ta in ta? Ne piše več niti materi . . .

In me je sram v imenu vsega slovenstva, ko kaj takega berem . . .

Živi mrlič! — žal, imamo jih med sabo!

V takem ravnanju je začetek in korenina vsega nadaljnega odmiranja. Tako se začne brezpomembnost življenja, ki se kaj hitro prenese na vse druge človeške odnose. Kako boš takemu govoril, da ne sme živeti le zase? Ko pa niti za svojo mater več ne živi . . . ?

„Samo enkrat potujem tod, kakš-

ne sledi bodo ostale za mano?“

Tako se sprašuje „dober človek“, ob tem vprašanju obstoji tisočkrat na poti skozi življenje. Le tak, ki mu to vprašanje zmerom lebdi pred očmi, si bo mogel zaslužiti „blag spomin“ po smrti. Blag spomin in blagoslov vseh, ki so ga poznali. In ta blag spomin bo

obenem spodbuda: Tako hodite skozi življenje!

Nanizal sem ti, rojak, rojakinja, ob zasuti bazoviški jami, ob grobu dr. Evangelista Kreka, ob tvojem lastnem bodočem grobu — nekaj novemberskih misli.

Samo enkrat potuješ todle! — Gorski.

Pod Barkovljanskim SVETILNIKOM

*Izza belih ograd rahlo sanja veter preko slanih sipin.
Morje preliva se v živi sijaj zlatih iskric in lučk;
zlatih kot en sam spomin.*

*Vse tiho. In vsi so odšli.
Nihče več večera ne čaka.
Ali iz pravljic, iz sanj srebrno zvoni?
Je veter edini pianist,
ki na školjke in duše igra?*

*V naročje je rumenkasti list pridrsel
in bi hotel v srce, v dno oči —
pa ne more:
med prsti, ki skrivajo obraz,
mi solza bridkosti polzi . . .*

Neva Rudolf.

„DUH NAM SEVA“

ŠE MI ZVENI V UŠESIH pesem iz ljudske šole: vem, sedel sem ob podstrešnem oknu, ki je gledalo ravno v cerkvico na Malem gradu, ter se je učil na pamet . . . Sedel sem po turško in si gladil kolena, kajti učil sem se pesmi in to ni bila lahka stvar, zlasti če pomislim, da so spodaj nekje kričali otroci ter se lovili okoli vodnjaka. Takrat mi ni bila pesem prav nič všeč; mislim, da je nisem niti razumel, čeprav je bila namenjena otrokom. Bila je le nadležno breme . . . Toda njeni verzi mi še danes pojo v ušesih — in prav zdajle, ko pišem tele vrstice, zlasti konec:

*„Sonce je zašlo za goro,
mesec je odšel za soncem,
oganj v hiši je ugasnil,
sam ostal si brez besede;
odgovori, Ciciban:
kaj je naša zadnja luč?“*

*Naša zadnja luč je duh:
use je jasno, duh nam seva,
k Bogu pota razodeva.“*
Sonce, mesec, oganj, beseda,
duh . . .

Sonce, dobrotni podeljevalec življenja, oče upanja; mesec, tihi sopotnik na nočnih poteh; oganj, ki nas veže v občestvo družine; beseda, ki nas druži preko meja; duh, tajna svetilka srca, ki nam razsvetljuje pot do samega Boga . . . Veljko sem doživel nocoj!

Bili so dnevi, ko sem verjel, da ima slednje naših neznatnih življenj svojo svetilko, ki počasi dogoreva. Plamen nekaterih že pri rojstvu ni večji kakor cvet marjetice — to so svetilke angelov . . . Takrat, ko sem bil še poln te lepe vere, mi je oče govoril:

„Ne jezi se na uro in ne kolni luči! Nekoč ti bo bila zadnja ura in svetila poslednja luč.“

Še danes se mi zde te besede kakor enajsta zapoved božja.

Da, nekoč bomo v trudnih rokah držali poslednjo blagoslovljeno svečo. Tedaj se nam bodo oči počasi zapirale, luč v njih bo ugašala, nekje se bo utrnila ugasla zvezda . . .

Bog nam daj milost srečne smrti . . . !
Emilijan Cevc: „Preproste stvari.“

SPUTNIK — Umetna luna

"There are more things in heaven and earth, Horatio, than are dream'd of in your philosophy."
Shakespeare.

VEST, DA SO RUSI IZSTRELILI umetno „luno“ 560 milj visoko v brezračni prostor in da ta zdaj kroži okoli zemeljske oble s hitrostjo 18 tisoč milj na uro, je prve dni oktobra prešinila ves svet.

Iznenadenje nad „Sputnikom“ je bilo ogromno ne le med preprostimi ljudmi, tudi med znanstveniki, državniki in politiki. Zgodilo se je nekaj podobnega kot l. 1492, ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko. Človeštvo je strmelo, ni se pa najbrž zavedalo, da je s tem nastopil v svetovni zgodovini „novi vek“. Mi pa živimo v času, ko se pred našimi očmi ta „novi vek“ zaključuje. Odpira se še bolj nov. Kako ga bodo imenovali, še ne vemo. Atomi, planetari, interplanetari?

Med Sovjeti in Ameriko se je vnela mrzlična tekma, komu se bo prvemu posrečilo poslati raketo na luno — 240 tisoč milj daleč ... Eisenhower je sklical ameriške znanstvenike na posvetovanje, da se ugotovi, zakaj niso mogli Amerikanci s kakim svojim „sputnikom“ prehiteti Ruse. Prizadete se pa čutijo tudi Angleži in Avstralci, čeprav niso naravnost skušali tekmovati z Rusi, ampak prepučali Ameriki tehnično prvenstvo, ki si ga je vsaj psihološko lastila.

Svetovno časopisje se bo še dolgo bavilo z vprašanji, ki so nastala v zvezi s „Putnikom“ na najrazličnejših področjih človeškega udeleževanja. Vsega ne bomo razumeli. Tudi ne bo vse točno. Kar beremo in bomo brali, je le odsev raziskovanj ali pa mnenje poedinovih znanstvenikov, ki skušajo dognati skrivnosti vsega in njegovih še neodkritih sil.

(Konec)

DA JE VSE TAKO DRUGAČE prišlo — kako naj si razlagamo? Morda tako-le:

1. „Asimilacija“ le ne gre tako hitro svoj pot kot bi si kdaj predstavljal. Marsikdo, ki je prva leta po prihodu mislil, da se mora čimprej „prilagoditi“, na primer čitati le v jeziku nove dežele, domač tisk pa odrivati, je čez čas spet živo začutil, da je kljub vsemu še vedno — Slovenec. Polastilo se ga je domotožje in se je vrnil na domače polje, čeprav na tujem ozemlju. Naročil si je slovenski list. Ko se je prvemu privadil, je naročil še drugega in še tretjega...

2. „Materializacija“, pohlep po dolarju zavoljo dolarja, je tudi polagoma začela popuščati. Ljudje so uvideli, da „človek ne živi samo od dolarja“, pa magari je v Ameriki. Boljša stran njihove narave je začela prevladovati. Denarja za kaj duševnega ni bilo več tako škoda. Zmerom laže so odrivali tisto vsoto, ki jo je terjala naročina za slovenski list. Tako so se navadili na redno prejemanje listov, da so se bali, da bi nehali prihajati. Pa so skrbeli za redno plačevanje.

3. „Sekularizacija“, ki je sprva premnoge prehudo zgrabila, je šla isto pot počasnega popuščanja. „Kaj me brigata Bog in Cerkev? Doma smo seveda hodili v cerkev,

Letos je takozvano geofizično leto in izstrelitev umetnih „satelitov“ je bila itak v načrtu. Na ta izredni pojav je bil znanstveni svet pripravljen in z njim tudi mi, preprosti zemljani, če smo se zanimali za take reči. Bistvo iznenadenja je v tem: Zakaj Rusi prvi? Zakaj ne Amerika? Kaj to pomeni s političnega vidika? Je s tem komunizem dobil nadmoč?

To zadnje vprašanje je dokaj upravičeno, saj so Sovjeti kar brž začeli izrabljati svoj uspeh v politične svrhe. Dr. Evatt, vodja avstralske delavske stranke je dejal: „Sovjetski uspeh bo imel na nepredeljene države mogoččen vpliv. Psihološke posledice bodo nepregledne“. Hotel je reči: Za države, ki obračajo plašč po vetru, bo ta veter pomenil pot v Moskvo ...

Tehnični zaostanek bodo Amerikanci hitro nadoknadili, o tem ne dvomim. Teže bo z izgubo ugleda, ko jim je ušlo prvenstvo. Vrh tega je prav tiste dni sovjetska propaganda spretno izrabljala neprijetne dogodke v ameriškem mestu Little Rock, ko so se pokazale velike razpoke med belimi in črnimi Amerikanci. Vendar je vse to manjšega pomena, propaganda je pač propaganda. Vžge, to je res, pa se tudi unese, ko pride na dan vsa resnica.

Tudi to se bo počasi pozabilo, kako dobro se zdi te dni nam, da je prva „umetna luna“ dobila slovensko ime. Ko se odločimo za potovanje z letalom, se kaj malo menimo, kdo je prvi frčal. Tako se bomo navadili tudi na kroženje umetnih satelitov okoli zemlje, ki jih bo verjetno vedno več in tudi večjih. Ko se bodo v teku časa odkrivale posledice te iznajdbe — dobre ali slabe, kdo ve? — bo stopilo daleč v ozadje vse, kar je prve

dni povzročalo toliko ugibanja in razburjenja.

Zavedati se pa moramo tudi, da vsa tehnična odkritja in globlje spoznavanje kozmičnega sveta ne preminjajo človekove narave. Človekovo krhko telo ostane podvrženo istim zakonom kot prej. Razlika je le ta, da tiste zakone vedno bolj spoznavamo in jih lahko uporabljamo v svojo korist.

PRISPEVKI ZA POSKUŠNJO

Za šalo

SEM PRIMORSKI SLOVENEK, še jako nov. v Avstraliji. Vesel sem, ko vidim, da je precej kulturnega dela tu med rojaki. Po možnosti bom tudi sam prispeval. Pošiljam nekaj iz svoje papirne zaloge. Če je kaj vredno, naj MISLI objavijo.

Naslednjo pesem sem skoval v narodnem slogu v maju 1952, ko sem v Mariboru prestajal šestletno ječo zaradi „političnih grehov“.

Oblak

Kadar gre oblak čez lino,
mu pozdrave izročim,
kadar plava k njim v daljino,
si človeka zaželim.

Kaj je blagi, bližnji človek,
tega skoraj več ne vem.
Kaj tolažba je besede,
še pomisliti ne smem.

V hribih — čutim — sneg je padel
in zakril goram vrhe;
meni je čez noč zapadel
sneg samote na srce.

Zjutraj slišim ptice peti,
ko prinaša dan nemir,
sam zapojem svoje pesmi
v prvem mraku na večer.

Kadar gre oblak čez lino,
mu pozdrave izročim.
Kadar plava k njim v daljino,
moje želje gredo z njim.

In človekov duh še vedno stoji pred istimi vprašanji kot pred tisočletji: Odkod? Kam? Zakaj in čemu?

Odgovor more dati le živa vera v Vsemogočnega, ki ni samo začetnik vsega, ampak daje tudi možnost, da se veličastnost stvarjenja spet in spet odkriva našim telesnim in duhovnim očem. — Zvonimir Hribar.

Bilo je ... Prav za prav boste pa sami uganili, kje je bilo. Sosesta sta se hudo sprla. Stala sta vsak na svojem dvorišču in treskala psolve drug na drugega čez plot.

„Da bi kuga pobrala vso tvojo živino ...!“

„Da bi na tvojem gruntu organizirali delovno obdelovalno zadružno!“

Mala galerija — japonski motiv
V želji, da polje prej doma poseje,
na tuje pridno hodil bi pozneje —
da bi izskal vrata v žive meje,
je šel in se zapredel v bridke preje.

Gornja pesem je nastala že v emigraciji. Stara zamisel, pa podživeta v tukajšnjih razmerah. Mnogo je ljudi, ki se tu zaprejo v „bridke preje“ iz golihi koristolovskih nagibov. Kakor tisti klasični mali ljudje, ki so sekali „vrata v žive meje“ s prestavljanjem mejnikov na sosedovo zemljo ...

Po Cankarju

Ogenj včasih žge, včasih blago greje —
iz iste iskre vžgan.
Zdaj beseda srd, zdaj tolažbo seje —
iz istih vročih sanj.

Ta ne potrebuje razlage. Nastala je v maju 1956.

Karel Kodrič.

OB ZIBELKI NOVEGA LISTA „ŽAR“

P. Bernard Ambrožič

ker se nam je slabo godilo. Tu pa tega ni treba.“ Take besede so prihajale iz marsikaterih ust — kakor prihajajo danes v Avstraliji ... Tak človek seveda ne bo segal po listu kot je Ave Maria. Toda čas je tudi v tej reči napravil svoje. Drug za drugim so začutili praznoto srca brez vere, brez Boga. Morda je bilo sprva le neko domotožje po tistem, „kar je nekoč mati učila“, pa se je počasi izkristaliziralo v kaj globljega. Branje o verskih rečeh ni bilo več — „samo za otroke“ ...

4. „Organizacija“ in smisel za skupnost je tudi svoje napravila. Cerkevna, gospodarska, kulturna, družabna. Težko je reči, če je tisk bolj pospeševal smisel za organizacijo, ali je organizacija bolj podpirala tisk. Vsekako pa je oboje raslo in naraščalo drugo ob drugem.

5. „Imigracija“ — tudi ta je spet svoje doprinesla. Kdo je nekoč le sanjal o tem, da bodo prišli okoli l. 1950 novi tisoči Slovencev v Ameriko in Kanado? Pa so le prišli. Bilo je teh tisočev sicer samo toliko, da jih prešteješ na prstih ene roke in bi se bili kaj lahko poizgubili med prejšnjo množico, če bi jih bilo prineslo v

tujino kruhoborstvo kot večino prejšnjih izseljencev. Toda ti so bili drugačnega kova in so prinesli s seboj živo zavest da so Slovenci in katoličani. Te zavesti niso vrgli v morje, ko so križali ocean. Slovenski tisk, posebej verski, jim velja za vsakdanji kruh. „Asimilirajo“ se, kolikor je prav in pametno, varujejo se pa zaletelosti. Seveda so pa tudi med njimi izjeme.

Morda ostane še odgovor na vprašanje: Ali sem hotel s tem pripovedovanjem prerokovati enak razvoj stvari v Avstraliji?

Ne bi si upal reči. Vse to mi je pač prišlo na misel, ko se je pojavil med nami „ŽAR“ in sem slišal razna mnenja. Povedal sem, kot mi je bilo v glavi. Morda bo tudi v Avstraliji še kaj podobnega, morda ne bo. Res napravljamo v Avstraliji videz, da smo drugačni kot drugod po svetu. Drugačni ljudje bi v naših razmerah že kaj več ustvarili, nego se je zgodilo med nami. Splošen vtis je, da nam gre vse bolj od rok podiranje kot da bi kaj zgradili. Morda je pa tudi to prehitro povedano.

Z eno besedo, kot sem začel, ta-

ko naj zaključim: Bomo videli, če bomo živeli! Kar se mene in MISLI tiče, naj ŽAR le dolgo žari! Da bo le res izžarjal to, kar po svoji lastni izjavi hoče izžarjati: Domoljubnost, svobodoljubnost, krščanstvo!

NADALJNI DAROVI V „SKLAD“

£10-0-0: Neimenovan;
£8-17-3: ga. Pavla Miladinovič zbrala na pikniku;
£3-0-0: Jože Frešer, Albin Drašček;
£2-0-0: Anton Jesenko, Lujo Pogačar;

£1-10-0: Štefan Šaule;
£1-0-0: F. Drobež, F. Leban, F. Lešnik, V. Potnik, L. Kepa, F. Kovačič, Al. Semenič, A. Žakelj, V. Ferfolja, J. Štolfa, A. Bucik, P. Strah, Maria Cienar, Marta Wagner, B. Miklavčič, Nada Mrsnik, J. Košorok, J. Rejec, F. Znidaršič, F. Dežman, S. Lešnjak;

£0-10-0: P. Mandelj, R. Iskra, A. Kračina, Danila Slavez, A. Baloh, I. Gorjup, J. Gorup, F. Šuštaršič, J. Nemeč, V. Strašek, Marija Vužem, M. Brenčič, Š. Berna, J. Čurič, M. Kuno, I. Erjavec, V. Cek, J. Viola, Rozina Žižek.

Najlepša hvala in Bog plačaj vsem. Nadaljnji darovi bodo enako hvaležno sprejeti. Upr.

TIHA ZGODOVINA

„EDINSTVEN NAROD — SLOVENCI, ki danes v Jugoslaviji ne štejejo niti poldrug milijon duš, če pa prištejemo zraven zamejske in vso njihovo emigracijo, še vedno ne dobimo dveh milijonov.

„Ta neznan narod, ki se je naseli na ozemlju velike strateške važnosti, hrani žive spomine na svobodno in neodvisno življenje, na prve zgodovinske dogodke zahodnih Slovanov, na kralja Sama, na svečanosti slovenske Koroške, na svoje kneze in vojvode, kot sta bila Borut in Gorazd.

„Toda nikar si ne zamišljajmo, da so bili vsi ti le plemiči plave krvi, ki jih je obkrožal dvor s svojim barbarskim srednjeveškim sijajem. Vsi so bili kmetje — knezi in njih podložniki. Oblast knezov je prehajala iz roda v rod. Zaprašeni pergamenti, spomeniki, latinski in nemški zapiski, posebej pa narodni običaji Slovencev nam osvetlujejo prastaro patriarhalno demokracijo naroda.

„Danes govore o vsem tem le še pesmi in poleg njih zapuščeni in osamljeni spomeniki na Koroškem — izven jugoslovanskih mej. Na Gosposvetskem polju stoji v pregradi knežji kamen, ki ga je razjedlo deževje dolgih stoletij. Ni več sledu na njem nekdanje veličine. Ta živi le še v srcih pesnikov in besedah himne, ki v nemškem jeziku izraža duha slovenske poezije in zgodovine.

„Osamljen in izpostavljen položaj Slovencev je ohranil posebne značilnosti njih jezika ter odločil kulturno in politično usodo tega naroda.

„Slovenci, zajeti med dva velika in popolnoma različna naroda, Ita-

lijane in Nemce, so po prihodu Ogrov v Panonsko ravnino izgubili neposredne stike z ostalim slovanskim življenjem. Tako predstavljajo čudež stare Evrope: ohranitev narodnosti, ki je morda še bolj čudovita kot pri baltskih narodih, Litvancih in Letoncih. Zgodovini in etnografiji so jo morali narekovati posebno skrivnostni zakoni.

„Da so se Slovenci v takih okoliščinah obdržali, so morali asimilirati vplive od obeh strani, a istočasno si ustvariti svoj lastni narodni značaj. Ta svoj značaj so morali braniti in ohranjati v okviru tujih državnih tvorb skozi stoletja in stoletja. In ko so se zgodovinski dogodki drug za drugim odigravali, Slovenci niso dobavljali Evropi voditeljev, ampak samo človeški material, s katerim so drugi pisali bobnečo zgodovino Evrope. Slovenci so imeli le svojo tiho zgodovino, ki je le redko bruhanila na dan, na primer za časa kmečkih uporov. Širšemu svetu je odkrilo to tiho zgodovino šele devetnajsto stoletje, ko se začenja literarni in politični preporod Slovencev.”

* * *

Z gornjimi odstavki začenja italijanski univerzitetni profesor LUIGI SALVINI svoj 75 strani dolgi uvod k zbirki slovenskih pesmi, ki jih je sam prepesnil v italijanščino in so izšle 1. 1951 pod naslovom *Rožmarin in Zimzelen*.

Pesnik je imel komaj 50 let, a rak na pljučih mu je onemogočil nadaljnje plodovito delo. Prve dni meseca junija letos je podlegel zavrtni bolezni v Rimu.

Z *Rožmarinom in Zimzelenom*

je Luigi Salvini najlepše predstavil svojim rojakom slovenski narod, njegovo problematiko in umetnost. Italijani so doslej jako malo vedeli o nas, čeprav smo bili skozi stoletja sosedje. Pokazal je pa tudi ostalemu svetu, da kulturna stopnja naroda in njegovo zgodovinsko poslanstvo ni odvisno od številčnosti, temveč od globine narodove duše. — *Zvonimir Hribar*.

OPOZORILO!

Naslednja številka bo „božična” na 16 straneh. Izide nekaj dni pred Božičem. Prispevki in poročila morajo biti v urednikovih rokah najkasneje do 1. dec. Pohitite!—Ur.

„LJUDSTVO ODLOČA“

NE SOGLAŠAM z izvajanjem pod gornjim naslovom v septemberski številki MISLI. Trdite, da doma mnogi verjamejo, da o vsem odloča ljudstvo, ne pa komunistična partija.

To nikakor ne drži. Nasprotno je res. Vsi v domovini prav dobro vedo, kdo odloča. Enako prav dobro vedo, da je nesmisel govoriti o tem, da odloča ljudstvo. Tudi zunanji svet bi moral to vedeti.

In zakaj ne more priti v naši domovini do upora kot je prišlo na Madžarskem? Morda bodo povedale številke:

Predvojna Jugoslavija je imela 12.000 mož žandarmerijskega in 3.000 policijskega kadra. Skupno torej 15.000 mož.

Titova Jugoslavija ima 120.000 mož milice in Ozne — torej točno osemkrat več!

K temu je prišteti veliko število ovađuhov, ki ali za denar ali pod pritiskom obveščajo Ozno o vsaki malenkosti, ki se jim zdi pomenljiva.

Še na nekaj bi rad opozoril.

Pred nekaj leti je izšla v Jugoslaviji knjiga z naslovom: *Na Komunističnih Ogledih*. V njej be-

remo, da so bili jugoslovanski komunisti tisti, ki so pred drugo svetovno vojno po nalogu iz Moskve organizirali komunistično stranko v Češkoslovaški, v Avstriji in celo v Franciji.

Iz tega vidimo, da ima naš narod doma opraviti s popolnoma izšolanimi in izkušenimi komunističnimi voditelji. Ti so od vsega začetka napovedovali, kako bodo narod preplašili in si ga podjarmili. Svojo napoved so tudi res strogo sistematično izvedili. Tisoči so padli, milijoni so šli vsaj skozi zapore, nekateri ponovno.

Da so poprej omenjena izvajanja neutemeljena, nam potrjuje tudi ugledni švicarski časopis „Neue Züricher Zeitung”, ki je letos v maju pisal pod naslovom „Notranja opozicija v Jugoslaviji”:

„Ljudi najbolj tlači obup in pa nemoč, da bi se nekaj doseglo. To je tudi vzrok, zakaj toliko mladih ljudi beži preko mej... Političen in gospodarski položaj je tako brezupen, da si narod želi ponovne vojne. To je razumljivo. Ta želja je bila najbolj izrazita v letih 1945-1950, a še danes ni mrtva. — Priča.

Z VSEH VETROV

V ZVEZI S „SPUTNIKOM” bodi omenjeno, da je v argentinskem ZBORNIKU za leto 1957 g. Janko Hafner ne samo napovedal za letos, ampak tudi opisal „umetno luno” in njeno kroženje okoli zemlje. In to v besedi in sliki. V glavnem je vse dobro pogodil, le v tem se je zmotil, ko je pripisal ta uspeh Amerikancem, ne pa Rusom. Iz tega bi sklepali, da je bil tudi g. Janko — iznenađen... Seveda tudi ni vedel, da bo iznajdba nosila ime „Sputnik”, pa njegovem naj bi se imenovala — Miška! Že poprej, v ZBORNIKU za leto 1955. je pa Janko razložil, kako mislijo znanstveniki ustvariti v vsemirju stalno „postajo”, ki bo obkrožala zemljo in postala odskočna deska za polete na luno in planete. Torej vse to, a čemer zdaj dnevno časopisje na dolgo in široko piše. Kdor je bil tako priseben, da si je nabavil ZBORNIK za dotični dve leti, naj ga izkoplje iz pozabe in na novo prebere obe razpravi.

„VZGOJNO TRILETKO” o potrebi preseljevanja je zamislil mednarodni katoliški kongres za preseljevanje, ki se je vršil pred kratkim v Assisiju na Laškem. Ne gre zgolj za begunce in izgnance, treba je splošnega spoznanja, da je marsikatera dežela dolžna odpreti svoja vrata bolj na široko tistim deželam, ki imajo preveč prebivalstva, dočim je drugod po svetu še silno mnogo prostora. Ko bo ta zavest našla pot do javnega mne-

nja, bo seveda tudi beguncem koristila. Kongres je zlasti naslovil svoj apel na katoličane vsega sveta, da se zavejo omenjene potrebe, preko njih naj preide stvar v državne zbornice in v vest voditeljev držav. Kongresa so se udeležili tudi predstavniki svetnih mednarodnih ustanov, med njimi visoki komisar Združenih Narodov.

MESTO LITTLE ROCK v ameriški državi Arkansas je bilo v letošnjem septembru vsemu svetu v veliko pohujšanje. Ponekod so že verjali, da grozi Ameriki ponovna „civilna vojna” med jugom in severom zavoljo nesporazuma med belim in črnim prebivalstvom. Šlo je za to, če bodo v šolah lahko mirno sedeli skupaj otroci belih in črnih. Eisenhower je posegel vmes in poslal federalne čete, da so vzdržale red. Protiameriška propaganda po svetu je imela izvrstno kost, da jo je glodala in se zraven radovala ameriške zadrege. Ko se je pa dvignjeni prah nekoliko razkadir, se je začelo izkazovati, da je prav za prav vso reč umetno izzval governor Faubus iz politično-strankarskih razlogov. Upal je, da bo s tem bolj gotovo ponovno izvoljen, ko pride čas prihodnjih volitev. Častihlepnost enega samega človeka na odločilnem mestu lahko ustvari paniko po vsem svetu.

OZKOSRČNA NESTRPNOST se še vedno najde tudi v najbolj naprednih deželah. Švica gotovo

nikjer ni zapisana kot nazadnjaška dežela. Vendar tam še velja star zakon, da jezuitje v Švici nimajo vseh državljanskih pravic. In če kak švicarski državni poslanec sprejme odlikovanje iz tujemstva, mora odložiti mandat. Nekdaj je baje to imelo pomen, danes ga nima več, ampak tradicija je tradicija. Eden švicarskih parlamentarcev je nadavno sprejel papežovo odlikovanje — red sv. Gregorija — in so ga skoraj vrgli iz parlamenta. Šele ko so ugotovili, da mu je papež dal odlikovanje kot vrhovni poglavar Cerkve, ne kot vladar Vatikana, je odlikovaneč smel obsedeti na svojem mestu v parlamentu.

RDEČA KNJIGA o preganjanju Cerkve in vere v komunističnih deželah je izšla in jo lahko kupimo tudi v Avstraliji. Sestavili so jo na podoben način kot znani dokument Združenih Narodov o dogodkih na Madžarskem. Zanimivo je, da knjiga razpravlja o Jugoslaviji posebej, ne v isti vrsti z državami, ki so za železno zaveso, oziroma povezane z Moskvo. Tito, ki ga poznavalci resnice smatrajo za izrazitega sovjetskega „trojanskega konja”, je torej našel v tej točki milost celo pri urednikih te knjige! Kako dolgo bo še varal lahkoverni svet? Na drugi strani je pa res, da knjiga ne najde razlike med preganjanjem Cerkve v titovini in drugih komunističnih deželah. V tej reči se knjiga ne moti.

SILNA NAPETOST vlada na svetu, ko gre ta številka MISLI v tisk. — Na turško-sirski meji grozi izbruh vojne, sam sv. Oče pozivlje k pomirjenju. Morda pa gre le za to, da komunizem brez kanonov zavzame nova ozemlja? — Amerika in Anglija sta se spet tesneje povezali, da bi mogel zahodni svet odbiti komunistično nevarnost. Sovjetija vidi v tem spet večjo zahodno „agresivnost”. — Hruščev pa le najde čas, da še bolj „očisti” svoje vrste doma. Pravkar doživlja nekaj takega Žukov, ki je na glasu kot Eisenhowerjev prijatelj. Vrnil se je z obiska pri Titu, pa je videl, da ga je medtem spodrinil Malinovski. In kakšno vlogo igra pri tem Tito? Ali bo spet sedel na plot ali ga celo preskočil — na zahodno stran? — Francija ne more in ne more priti do nove vlade, ali bo dobila nazaj De Gaulle? To bi bila novica! — Sputniku so baje dnevi šteti. Kdaj in kam bo treščil iz vsemirja? Cela vrsta novih ima baje priti na njegovo mesto tja gor. Neki krogi pozivljejo na mobilizacijo znanstvenikov v obrambo svobodnih držav, obožene armade vojaštva baje izgubljajo pomen... — Avstralija se pa zgraža nad neverjetnimi spolnimi zablodami svojih mlajših in starejših. Zgraža se pa tako, da se njena mladež naslaja ob javnih popisih in slikah zablod in se krepko „vzgaja” za še kaj hujšega. — Za pomirjenje živcev današnji svet prav res ni.

WINSTON CHURCHILL PIŠE v svojih spominih, da je bila usoda Jugoslavije odločena v nekaj minutah. Nekaj slučajnih besed, napisanih s svinčnikom kot trenutna domisljica na listu, iztrganem iz beležnice, je bila trgovska pogodba, s katero je prodal komunizmu državo in vse njene prebivalce. Za smrtno obsodbo domobrancev je tudi zadostoval en sam podpis: Boris Kidrič. Ta podpis je umoril dvanaest tisoč fantov in mož. Umrli so kot umirajo samo junaki: dostojanstveno, pogumno.

Veste, kako je umiral Boris Kidrič? Tisti, ki je podpisal smrtno obsodbo domobrancev? Takole: umiral je kot izdajalec komunistične ideje. Telo mu je gnilo in

v dušo mu je udrala vest. Nedolžno prelita kri domobrancev je terjala odgovor. Napol blazen se je zvijal in vpil in krel in rotil svoje komunistične tovariše, naj mu pošljejo duhovnika. In vseh navzočih se je polasčala groza, ko je Kidrič v zadnjih mukah vpil: „Tovariši, pred menoj je moja vest!“ In duhovnika ni bilo, kajti komunistična „svoboda“ tega ne dovoljuje. Nihče ga ni smel poklicati. Največjemu mislecu komunizma v Sloveniji niso izpolnili njegove zadnje želje: niso mu dovolili, da bi se spovedal.

Tako je umrl kronik domobrancev, največji komunist in največji ubežnik komunizma—Boris Kidrič. — Igor v VESTNIKU, Argentina.

Slovinci

v Perthu in okolici!

Kupujte vse svoje potrebščine

največji trgovini Zapadne Avstralije

pri **BOANS-u**

PISMO IN POROČILO IZ CLEVELANDA

Spustovani!

Prilozeno posiljam poročilo o sestanku glavnih odbornikov in delegatov Slovenskega državnega gibanja v Clevelandu, ki se je vsilo od 30. avgusta do 2. septembra t.l., z vljudno prošnjo za objavo v Vasem listu, za kar se Van v naprej zahvaljujem.

Lepo pozdravlja

Mate Resman

Clan Glavnega odbora.

V DNEH od 30. avgusta do 2. septembra so se v Clevelandu sestali izvoljeni glavni odborniki in delegati Slovenskega državnega gibanja iz Združenih držav in Kanade, da skupno premotrijo vprašanja v zvezi z nameni, razvojem in nalogami gibanja.

Sestanek je ponovno potrdil značaj Slovenskega državnega gibanja kot delovne skupnosti ljudi slovenskega porekla v svobodnem svetu z nalogo pomagati domovini Slovencev do svobodnega življenja v demokratični republiki Sloveniji. Kot tako se Slovensko državno gibanje bistveno razlikuje od emigrantskih odborov ali organizacij, ki opravičujejo svoj obstoj in delokrog na osnovi zatrtih predvojnih ali medvojnih političnih opredelitev v Sloveniji.

Sestanek je preučeval razvoj dogodkov, ki zadevajo Slovenijo, posebno še pomembna nova pririvanja v komunističnem svetu ter hitrejši tek združevanja v zahodni Evropi.

V luči teh razgovorov je sestanek ugotovil potrebo, da se delo Slo-

venskega državnega gibanja pospeši in razširi s sodelovanjem vseh, ki so voljni doprinesiti delež k osvobojenju Slovenije od komunizma in k vpostavitvi njene resnične državnosti.

V skladu z izidom volitev, ki so se vršile med pripadniki Slovenskega državnega gibanja v svobodnem svetu, je sestanek uvedel naslednji Glavni odbor:

Dr. Ciril Žebot, Pittsburgh, Pennsylvania

Dr. Mate Resman, Cleveland, Ohio

Jože Špindler, Cleveland, Ohio

Dr. Ludvik Leshovar, Chicago, Illinois

Miro Krek, M.A., Chicago, Illinois

Dr. Jože Goršič, Milwaukee, Wisconsin.

Prijave in druga obvestila Slovenskemu državnemu gibanju se lahko pošljejo na naslov: Dr. Mate Resman, 1089 E. 68 Street, Cleveland 3, Ohio, ali pa: SLOVENSKA DRŽAVA, 646 Euclid Avenue, Toronto, Ontario, Canada.

V Clevelandu, 2. septembra 1957.

OKENCE V AVSTRALSKO POLITIKO

PRECEJŠNJO SAMOHALO je vladajoča liberalna stranka preteklega meseca razglašala državni proročuna od julija 1957 do julija 1958. Postavke v proračunu naj bi pokazale, kako naglo se Avstralija razvija in kako dobro liberalna vlada z Menziesom na čelu krmari državno barko iz Canberre.

Takole beremo v drobni knjižici „Pocket Politics No. 4“, ki jo je vrglo med ljudi tajništvo liberalne stranke:

„Malo ljudi se zaveda, da se je prebivalstvo Avstralije od izbruha druge svetovne vojne skoraj podvojilo; da je naraslo za 22 odstotkov v zadnjih osmih letih; da je poleg naravnega prirastka k temu pripomoglo doseljevanje v številu nekako 115.000 na leto. Pred vojno je bila Avstralija glede primarne produkcije še kaj neznatna. Danes je ena svetovno važnih velikih trgovskih dežel. Razvila se je v moderno produkcijsko državo. Ima dvakrat toliko tovarnen kot pred 25 leti. Zaposlujejo že milijon ljudi in vsako nadaljnje leto bo zahtevalo vsaj 60.000 novih delavcev. Ta silni razvoj je razviden tudi iz najnovejšega državnega proračuna. Menziesova vlada vse to upošteva in se zaveda, da je za tak razvoj treba veliko denarja. Ni čudno, da letošnji proračuna izkazuje nič manj kot 1.321.700.000 funtov.“

Na naslednjih straneh našteva knjižica v glavnih potezah, kam ima ta ogromni denar iti. Na primer:

„Narodna obramba 190 milijonov; vojni dolg 129 milijonov; socialna pomoč starim in ubogim 244 milijonov; tehnični razvoj (Snowy Mountains itd) 122 milijonov.“

To je samo nekaj primerov. Na zadnji strani je zaključek:

„Letošnji proračun dokazuje, da je naše gospodarstvo na najboljši poti do neprestane rasti. Prav nič se nam ni bati, da bi v bodočnosti ne mogli obdržati dežele na višini današnjega blagostanja.“

Razume se, da vsa javnost te samohvale vladne stranke ne sprejema brez kritike. Včasih je kritika zgolj strankarska, najdemo pa tako v tisku kot govornih besedi tudi resno in konstruktivno kritiko. Na primer:

Mnogi obžalujejo (ne glede na to, kateri politični stranki pripadajo), da je današnja opozicija (Labour Party) tako slabotna kot je. To pa največ po krivdi voditelja dr. Evatta. Pred 4 leti je pod njegovim vodstvom stranka izvedla prvo „čistko“, ki je povzročila, da se je stranka začela cepiti in so nastale poleg nje majhne delavske stranke, zlasti D.L.P.—demokratska delavska stranka v NSW. Stara delavska stranka je bila nekoč pristna stranka „malega človeka“ in je naredila mnogo dobrega, pa naj je bila na vladi ali v opoziciji. Za vsako vladajočo stranko je zdravo, če ima opozicijo pod dobrim vodstvom, da se ohrani demokratično ravnotežje. Današnji položaj v Avstraliji je pa tak, da je Evattova stranka skoraj ubila demokracijo v lastnih vrstah, v parlamentu vedno manj pomeni. Zato pa liberalna stranka vlada samovoljno in se je bati, da leze v nekako diktaturo ...

Precej kritike je deležna liberalna stranka zaradi letošnje nezaposlenosti, ki je precej več kot v preteklih letih, tako vsaj pravijo. Pod pritiskom te kritike sta morala o tem razpravljati senat in parlament. Vlada je z veliko vero zagotavljala, da je ta nezaposlenost le trenuten pojav, ki ga je treba razložiti iz sezonskih težav, posledic suše itd. To bo kmalu minilo ...

Vsa javnost pa tudi te „tolažbe“ iz vladnih ust ne sprejme brez globljega premisleka. Vlada govori, pravijo, kot da se ji zdi čisto zdravo in v redu, če imamo poleg milijona zaposlenih tudi nekaj desetisočev nezaposlenih, ki prejemajo namesto plač—podporo. Saj je v Ameriki, Kanadi, Angliji ... še dosti slabše! Zdravo je, se tolaži vlada, da je nekaj tisočev brez dela, zakaj ko bodo podjetja čez noč začutila, da potrebujejo delavcev, bodo ti takoj na ponudbo in produkcija pojde svojo pot nemoteno naprej. Če bi manjkalo ljudi na delovnem trgu, bi to zaviralo produkcijo in vsa dežela bi trpela.

Nasproti taki „modrosti“, ki se je baje oklepa vlada, drugi poudarjajo, da je treba stvar presojati s stališča nezaposlenih, ki trpe pomanjkanje. Vlada bi ne smela gledati na proizvodno silo dežele kot na nekak stroj, ki je sam sebi namen. Produkcija ima namen, da služi javnemu blagru. Javni blagor mora ščititi vsakega poedinca, ne le služiti izbranim tisočem in milijonom, drugi pa naj bi čakali ob strani. Vlada mora stremeti za tem, da zaposli vsakega zmožnega človeka in mu tako preskrbi možnost živeti na višini današnjega življenjskega standarda. Kaj pomaga, če imamo milijon zaposlenih, poleg njih pa nekaj desetisočev brezdelnih, ki že samo s svojo prisotnostjo žugajo izpodkopati blagostanje vseh?

Samo še eno v zadevi kritike.

Vlada se hvali v knjižici „Packet Politics No. 4“, da je letošnji proračun dvignil tedensko podporo ostarelim in invalidom za 7 šilingov in 6 penijev. Vladna propaganda smatra to za velik uspeh in zahteva priznanje. Menda celo—hvaležnost ...

Drugače pa misli Marjorie Numan, predsednica Avstralske Federacije Penzionistov, ki predstavlja ostarele, invalide in vdove. Piše, da je njena Federacija zbrala po svez Avstraliji, 1.500.000 podpisov pod zahtevo, da vlada uvidi potrebo napraviti za pomoč tem trpinom nekaj prav posebnega. Dosedanja podpora niti od daleč ne zadostuje. Te podpise je predsednica osebno nesla v Canberro in skušala pridobiti za stvar odgovorne vladne kroge. Devet desetih uradov, ki jih je Marjorie obiskala, je izjavilo, da vlada MORA zahtevo z vsoto resnostjo upoštevati. Federacija je upala in čakala ... Ko pa je bil objavljen proračun in je Federacija videla omenjeno malenkostno zvišanje, se je zgrozila in vrgla vladi v obraz, da ne pozna socialne pravičnosti. Pozvala jo je, naj izvede referendum, splošno ljudsko glasovanje, ki naj odloči, kdo ima prav: Menziesova vlada v Canberri, ki pozna v prvi vrsti samo sebe, ali Federacija, ki se bori za blagor vdov in sirot ... Hotimir.

STONE BEZJAK

Tel. 326

Box 109, Cooma, N.S.W.

Tel. 326

Nudi Slovincem kjerkoli:

PISALNE STROJE, Olympia, Olivetti, Hermes itd.
KLAVIRSKÉ HARMONIKE, Hohner, Seandalli, Serenelli itd.

RADIOAPARATE, Philips, Kriesler, H.M.V. itd.
FOTOAPARATE, Leica, Retina, Voigtlander, itd.
APARATE ZA BRITJE, Remington, Sunbeam, Philishave itd.

HLADILNIKE IN SIVALNE STROJE. — Vse blago s tovarniško garancijo. Franko po postu.

Narocilnica: Zanimam se za

Ime in naslov

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Toomo: Zelo veselo me je presenetil prejem lista MISLI. Saj ta list je moja edina zveza z rojaki v Avstraliji in drugod po svetu. Vidim, da je list zelo poučen in ima dosti novic. Prinesel mi je celo vest iz mojega rodnega kraja, Šmarja pri Jelšah. Tega sem bil vesel, vendar mislim, da naj bi list veliko poročal o svtovnih dogodkih. Tukaj namreč nič ne vemo, kaj se godi po svetu, ko je taka samota in angleško ne znam še govoriti in tudi brati ne. Naj s to željo zaključim svoje neurejene stavke in lepo pozdravljam.—**Ivan Krušič.**

New Lambton: Moram se spet malo oglašiti. Z naročnino smo neradi zaostali, pa je bila bolezen pri hiši in še kaj drugega pride vmes. Če povem, da sem v enem letu prestala dve veliki operaciji eno za drugo, boste že vedeli, kako nam je. Ali MISLI vseeno rada berem in ne smemo prenehati z rednim prihajanjem na naš naslov. Slovenski tisk in materino besedo spoštujem tako kot svojo mater. Želim, da bi tudi drugi naročniki tako mislili in čutili. Lepo pozdravlja **Terezija Otorpec.**

Cooma: Nabralo se je nekaj novic in se mi zdi, da spadajo v list MISLI. Najprej dve žalostni. Dne 4. oktobra sta se v naši bližini dogodili dve nesreči. V Adamina-by Damu je pod veliko težo voza, ki prevaja zemljo, našel smrt rojak Mirko Mori, doma iz Maribora. Bil je star 27 let in oženjen. Imel je namen, da se preseli v Canado, pa je prišla nadenj ta nesreča. Bil je dober človek, priljubljen družabnik in zmerom pripravljen pomagati. Naj mu bo lahka avstralska zemlja. Isti dan se je ponesrečil pri vožnji s tovornim avtomobilom rojak Roman Šajina, eden naših fantov, zaposlen tudi v Adamina-by Damu. Izpahnili si je noge v kolku. Leži v bolnici v Coomi in je na poti okrevanja. Prijatelji ga pridno obiskujemo in mu želimo, da bi skoraj mogel spet na noge. V družini Toneta in Milene Bulovec so dobili prvi naračaj, deklico, ki jo krstili za Milenco. Je šele nekaj mesecev, kar sta Bulovecva prišla med nas iz Bonegille. Malo pozneje so prišli pa zaslugi g. Menarta iz Bonegille še naslednji pari: Tone in Francka Gaberšek, Janez in Anica Marinček, Janez in Poldo Škerjanc, Tone in Ančka Pirc. Vsi so dobili tu skromen stan in možje tudi zaposlitev. Vsi navedeni so doma iz kamniške okolice, le ga. Škerjanc je Ribničanka. Kolikor je znano, se vsi dobro počutijo v Coomi. Naj bi tako ostalo tudi znanprej.—**Poročevalec.**

Ingleburn: Iskrena zahvala vsem prijateljem in rojakom, ki so s svojo udeležbo na pikniku pri nas z dobro voljo in odprtim srcem podprli slovenski tisk in Slovensko društvo v Sydneyu. Smatramo za potrebno, da se posebej zahvalimo prijatelju Slovencev, g. dr. Madirazzi z družino, agilnemu bratu Srbu, g. „Bati“ Živojnoviču, ki je uspešno prodal sto srečk, in podjet-

nemu Slovencu g. Čuješu, ki je pripeljal precejšnje število rojakov. V Ingleburnu samem gre zahvala g. L. Newtonu s soprogo, ki sta prispevala dobitke za skromno domačo loterijo, in slovenski sosedi gospe Nežiki Hodalj, ki je neutrudno pomagala pri delu in navrgla obilen dar v jestvinah. Med splošnim direndajem smo si obljubljali medsebojne naslove in tel. številke, pa je iz pozabljenosti ostalo pri obljubah. Vsi ste nam bili jako dobrodošli in ste še in še povabljeni.—**Družina Miladinovič,** 12 Oxford, Ingleburn, Tel. 492.

QUEENSLAND

Mt. Isa: Razumljivo je, da se nam vsem toži po domovini, enim bolj, drugim manj. Da bi se pa moralo domotožje v toliki meri objavljati, kot se to dogaja v naših MISLIH, se mi pa zdi, da je le malo preveč. Saj ne izide nobena številka, da bi ne bila polna pesmic in različnih sestavkov in vse samo o domovini. Vsi vemo, da je naša domovina lepa, pa ne zato, ker je naša, ampak zato, ker je pač res lepa. Jaz sem sicer utrjen, da se me nobena reč več ne prime, kvečjemu kakšna uš, ki jih pa v Avstraliji menda ni, vendar pa, ko pride mesec okoli in me obišče nova številka MISLI s svojimi „hribčki, dolincami, potočki, kamenčki“ itd., se mi nekoliko stisne srce in me zgrabi, da bi pobral svojih pet šilingov in jo mahnil domov. Kako se mora goditi ob tem branju šele mlajšim rojakom in rojakinjam, ki niso tako utrjeni, pa zato toliko bolj rahločutni! Ne bojte se, ne bomo pozabili domovine, ne bomo se izgubili v tujini, za to že poskrbi Avstralija in njen narod. Po mojem bi bilo bolje, če bi list malo bolj opisoval zadeve, ki se tičejo tukajšnjih emigrantov, saj teh zadev je na pretek. Koliko je zakonov in odreb v tej deželi, ki bi jih moral vsak nov naseljensec kar najhitreje poznati, pa se nima kje seznaniti z njimi, dokler ne zna jezika dežele. To pa ne pride čez noč. Dobro je vedeti, kaj se sme in kaj se ne sme tukaj, da ne zagazimo v neprilike. Dobro je vedeti na primer, kdaj sme mož s svojo ženo „fizično obračunati“, ne da bi moral plačati £5 nekemu, ki ga ni nič bolelo. Imamo med seboj precej inteligence, ki hitreje pregleda take zadeve kot preprost človek, naj bi se kdo žrtvoval in pisal drugim v pouk. Na drugi strani imate pa vsi, ki ste že delj časa tu, svoje izkušnje, dobre in slabe, glede avstralskih postav in zakonov, povejte drugim z dopisi v MISLI, kako ste v raznih primerih izvozili. Rojaki, ne držimo se kot zmrznjene uši, obveščajmo drug drugega tudi glede tega, kje v tej deželi je bolje, kje slabše, česa naj se lotimo, da bomo bolje napredovali in kaj več pomenili za svoj narod in za Avstralijo. Komur se je kaj ponesrečilo, naj svari bližnjega. Komur se je kaj posrečilo, naj ne drži zase, naj se ne boji, da bi tudi sosed prišel do nekaj šilingov več. Iskrena privošljivost za dobro naj nas nagiblje, da si pomagamo med seboj.—**Mirko Brenčič.**

VICTORIA

Melbourne: Slovenski klub Melbourne prav pridno deluje. Poleg kulturnega dela in podjetnosti za Slovenski Dom je usmeril svoj trud posebno na pridobivanje rednega članstva. Na zadnji seji je g. M. Hartman poročal, da so nekateri klubovi agitatorji osebno obiskali rojake in rojakinje na 206 naslovih. Obiskanih je dalo svoje ime za članstvo v klubu 126, večinoma cele družine. Tako se sme računati, da je klub pridobil do 180 novih odraslih članov in članic. Nekateri so pa seveda odbili pristop. Vsi ti so iz Melbourne samega. Glede naše kulturne prireditve ste gotovo dobili posebno poročilo. Zato naj tu samo še to omenim, da v odseku za uresničenje ideje o Slovenskem Domu pridno dela okoli 20 članov.—**Član.**

OPOZORILO MOHORJANOM!

Mohorske knjige bodo odposlali iz Celovca sredi novembra. Vsakdo, ki je naročil knjige pri MISLIH, jih bo dobil na svoj naslov naravnost iz Avstrije.

Ako se je kdo med tem preselil, naj sporoči svoj novi naslov na prejšnjo pošto in prosi, da mu pošljejo knjige, kadar pridejo, na novi naslov. Drugače bodo knjige tam obležale ali pa šle nazaj v Celovec.

Za izgubo knjig na tak način podpisani ne odgovarja.—**P. Bernard.**

LEPA FARMA NA PRODAJ

94 milj od Melbourne (Gipslan)

Nova hisa in 80 akrov zemlje

Franc Urdih, 15 Duke St., Abbotsford
Victoria

SLOVENSKI KLUB MELBOURNE

vabi na

KULTURNI VEČER

v petek dne 22. novembra 1957 ob osmi uri zvečer v
KENSINGTON HOWN HALL, MELBOURNE

SPORED

I. del

ZDRAVLJICA (Presesen), recitira p. Srečko Kosir.
VENCEK SLOVENSkih NARODNIH. Pojejo „Fantje na vasi“ pod vodstvom g. Branka Sosica.
DOKTOR (Preseren), deklamirata Lilijana Zdrzilova Mitja Jese.
SLOVENSKE NARODNE, prvi del (Jaz pa pojdem na Gorenjsko, Moj očka ima konjčka dva, Svet'Lenart, Kaj nam pa morejo), izvajata harmonikasa brata Jese.
MEJNIK (Askerc), recitira ga. Tinka Verbecva.
IZSELJENCEVE MELODIJE (Beg v tujino, Spomin na Mamo, V tujini med rojaki) lastne kompozicije izvajata na klavirju g. arh. Cveto Mejac.
NASA MALA POJE (Mamica moja je strasna bogata, Jaz pa pojdem na zeleno travco, Moj očka ima konjčka dva), poje Lilijana Zdrzilova ob spremljavi harmonikasa Mitje Jese.
POVODNI MOZ (Preseren), recitira gdc. Evelina Zdrzilova.
SLOVENSKE NARODNE, drugi del (Zvedel sem nekaj novega, Jaz sem se pa nekaj zmisli, Fantje po polj' gredo, Rozica, Kje so tiste stezice), izvajata harmonikasa brata Jese.
ZELEZNA CESTA (Preseren), pojeta gdc. Evelina Zdrzilova in g. Pavel Renko, na harmoniko spremlja g. Stanko Hartman.

Odmor

II. del

Anton Linhart:

ZUPANOVA MICKA

Veseloigra v dveh dejanjih. Dogaja se v preteklem stoletju v vasi blizu Ljubljane.

Osebe:

TULPENHEIM, zlatni gospod g. Ivan Jenc
STERNFELDOVA, mlada bogata vdova gdc. orka Boletova
MONKOF, Tulpenheimov prijatelj g. Erik Zdrzil
JAKA, zupan g. Srečko Kosir
MICKA, njegova hči ga. Tinka Verbecva
ANZE, Mickin zenin g. Tone Wergles
GLAZEK, pisar g. Ludvik Pirnat

Igro je režiral g. Srečko Kosir

Kostume in maske je oskrbela gdc. Zorka Boletova

Scenarij je izdelal akad. slikar g. France Benko

(tehnicna izdelava kulis: g. Stanko Sajnovic)

Sepetalka: ga. Elka Pirnatova

„Elite“

Slovinci v Melbourne in okolici!

Ne pozabite, da lahko naročite obleko pri slovenskem krojacu. Izdeluje po želji in najnovejši modi obleke za moske in zenske. Ugodne cene, tudi na odplacilo. Nudi vam tudi lepe srajce iz svicarskega blaga, kravate in podobno.

JA4758

JOZEF SERNEL

JA4758

55 BRUNSWICK STREET, FITZROY, MELBOURNE, VICTORIA

High-class Ladies and Gent's Tailor. Exclusive European styles.

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

„PAPEŽ PIŠE: LJUBI BRAT!“

(Koseski.)

Zlatomašnik škof Rožman je prejel iz Vatikanu naslednje pismo:

Častitemu bratu Gregoriju Rožmanu, škofu ljubljanskemu.

Častiti brat, pozdrav in apostolski blagoslov.

Primerilo se je, kakor smo zvedeli, da obhajaš 50letnico svojega mašništva med grenkostjo pregnanstva, in da ni mogoče ne Tvojim duhovnikom ne Tvojim vernikom spominjat se tega dogodka in Ti izraziti čustva svojih src. Zato hočemo pa Mi z besedami in voščili ublažiti Tvojo žalost in Ti ob tej priložnosti dokazati naklonjenost in ljubezen.

Poučeni smo o nemajhnih zaslugah, ki si jih nabral za Cerkev v svojih duhovniških letih. V svoji cvetoči dobi si svoje cerkvene službe z vso vestnostjo opravljal, zlasti ko si poučeval cerkveno pravilo na bogoslovni fakulteti v Ljubljani. Pred 28 leti si bil povzdig-

njen v škofovsko čast in si posvetil vse sile izvrševanju pastirske službe in ljubljanski škofiji, dokler nisi kot pregnanec iz domovine prenesel vse svoje skrbi na prizadevanja v korist tako velikega števila beguncev.

Zato Ti, častiti brat, k Tvojemu svetemu in pastirskemu delovanju čestitamo in obenem prosimo Boga, naj Ti nakloni veliko nadnaravnih darov in Te s svojimi tolažbami okrepi.

Kot poročilo teh božjih darov in poseben dokaz naše ljubezni naj Ti služi apostolski blagoslov, ki ga Tebi, častiti brat, in vsem onim, ki so Ti pri srcu, podelujemo z vso naklonjenostjo v Gospodu.

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 12. julija 1957 v devetnajstem letu Našega vladanja.—PIJ XII.

EVANGELIJ ZA 22. nedeljo

Tisti čas so farizeji odšli in se posvetovali, da bi Jezusa ujeli v

besedi. In pošljejo k njemu svoje učence skupaj s herodovci in reko: Učenik, vemo, da si resnicoljuben in v resnici učiš pot božjo in se ne meniš za nikogar, ker ne gledaš na osebo. Povej nam torej, kaj se ti zdi: ali se sme dajati cesarju davek ali ne?—Jezus pa je spoznal njih zlobnost in rekel: Kaj me skušate, hinavci? Pokažite mi davčni novc. — Prinesli so mu denar. In Jezus jim reče: Čigava je ta podoba in napis? Reko mu: Cesarjeva. — Tedaj jim pravi: Dajte torej cesarju kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. (Mat. 22, 15-21).

EVANGELIJ ZA DRUGO ADVENTNO

Tisti čas, ko je Janez v ječi slišal o Jezusovih delih, je poslal dva svoja učenca in mu rekel: Ali si ti, kateri mora prititi, ali naj drugega čakamo? — In Jezus jima je odgovoril: Pojdita in sporočita Janezu, kaj sta slišala in videla: slepi sprejdujejo in hromi hodijo, gobavi

se očiščujoje in gluhi dobivajo sluh, mrtvi se obujajo in ubogim se blagovest oznanja in blagor mu, kdor se nam menoj ne spotakne.—Ko pa sta ta dva odhajala, je začel Jezus ljudstvu govoriti o Janezu: Kaj ste šli gledat v puščavo? Trst ki ga veter maje? Ali kaj ste šli gledat? Človeka, oblečenega v mehka oblačila? Glejte, kateri nosijo mehka oblačila, so v kraljevskih hišah. Ali kaj ste šli gledat? Preroka? Da, povem vam, še več ko preroka. Zakaj ta je tisti, ki je o njem pisano: Glej, pošiljam svojega glasnika pred tvojim obličjem, ki ti bo pripravil pot pred teboj. (Mat. 11, 2-10).

SYDNEY

Spovedovanje ob sobotah pred prvo nedeljo v mesecu nadalje ne bo več na George St. v mestu, ampak v St. Francis Church, Paddington. Prav tako kot vsak četrtek pred prvim petkom. Prva spovednica od zadaj na desni. Oba dneva od 4-6 pop. in od 7-9 zvečer.

NAJ MI BO DOVOLJENO danes spregovoriti nekaj načelnih besed.

Novi naseljenci smo in v novem okolju na vsak korak srečujemo reči, ki se nam zde nerazumljive in čudne. Polagoma pa le začnemo uvidevati, zakaj je to in ono dobro. Zato je tudi prav, če smo s kritiziranjem primerno počasni.

Gotovo je marsikdo med nami stal pred čudno uganko, ko smo brali v časopisju o napadih na kraljico Elizabeto in polemiko, ki je iz tega nastala.

Slovenci so svoje kneze spoštovali, dokler so jih imeli. Tudi potem, ko jim je bilo usojeno živeti pod tujimi dinastijami, so ostali lojalni. Komur pa razmere niso bile po volji, se je skušal umakniti v emigracijo. Saj smo tudi mi iz

SLOVENCIM IN COMMONWEALTH

Dr. Jože Zorc.

takih nazlogov prišli v Avstralijo.

Naj poudarimo, da so v naših dneh našli mnogi Slovenci-begunci zatočišče v državah angleškega „Commonwealtha“: Avstraliji, Kanadi in precej tudi v sami Angliji. Zdaj, ko je to dovršeno dejstvo, jemljemo stvar kot bi bila sama po sebi umevna. Res imamo tem deželam tudi kaj dati, ne samo prejemati od njih, vendar ne bo napakno, če jim svaj ob kakih posebnih priložnostih izrečemo zahvalo. Nazadnje niso bile ravno dolžne napraviti to uslugo.

„Naš čas je velik“, je povedal v svoji preroški besedi nadškof Jeglič Slovincem pred drugo svetovno vojno. Kakor da je slutil, kakšna bodočnost je stala tik pred nami.

Res, komaj so izzvenele preroške besede, se je pred našimi očmi začel ves svet preoblikovati. To se še danes godi in se bo nadaljevalo.

Kar je doletelo slovenski narod, je treba vzeti in gledati s celotne perspektive. Vse okolnosti je treba jemati v poštev.

Ena od značilnosti našega časa je gotovo globoko presnavljanje, ki se vrši v angleškem imperiju, oziroma Commonwealthu.

Vidimo, kako kolonialni narodi vstajajo in se uvrščajo kot enakopravni člani v angleško skupnost narodov, obenem pa tudi v organizacijo Združenih Narodov.

Po mojih mislih in mojem gledanju so to dogodki, ki pomenijo jako veliko za ves svet in njegovo bodočnost. Mi smo žive priče tem

dogodkom, skušajmo jih tudi pravilno preценiti. Angleška dnevna politika je mnogo zagrešila v preteklosti in bo še grešila, toda o takih grehih lahko govorimo pri vseh narodih, pri vseh državah.

Kot rečeno, bolj ko bomo znali razne dogodke v malem precenjevati z vidika celote, to se pravi v luči, ki ima pomen za ves svet, toliko bolj pravilno bomo stvari razumeli.

Angleški Commonwealth, ki se je izvil iz prejšnjega „imperija“, krmari svojo ladjo v pravi smeri. Kdo bo dejal, da so Angleži k temu prisiljeni pod pritiskom svetovnega razvoja. Temu ni oporekati. Vendar zaslužijo priznanje, da niso prezrli znamenj časa, ampak jih razumeli in sprejeli. Niso slepo krmarili v starih vodah, čeprav to ne gre brez krčev in bolečin.

V SMRLINJU

Narte Velikonja.

XX.

Filip je sedel v izbi in prešteval poslednje lire, ki so mu še ostale od zadnje poti čez mejo. Na obrazu se mu je videlo, da ga roka še zmerom boli.

Ves zamišljen je računal, da do Božiča ne bo dovolj za moko ne za obuvalo družini. In dela ni bilo nikjer. Odkar so se fantje zakleli proti Moru, tudi erar ni nič sekali; na Morov migljaj je bil oskrbnik ustavil delo delavci so bili brez dela.

V vasi se je že delala stranka za Mora, za Žizna in Škvarčo, ki sta tuptam še kaj tesala za Laha. Najbolj je za Mora agitiral krčmar Bergamaška, ker je malo točil, odkar fantje niso imeli denarja ne zaslužka.

„Ali je tega treba?“ je poudarjal vsakemu, ki je šel mimo, najboljši pa fantom, ki so šli v nedeljo k maši. „Ali je tega treba? Ali ni človek, ki vse pošteno plača? Kaj ne, boljše je, da trlice sušiš po števih, peč gloješ s svojim lenim hrbtom in na zadnjici kožo strojš, kakor pa da kaj delaš? Tesat bi šli, postopači!“ jim je glasno razlagal in jih zmerjal.

„Oh, saj imate čisto prav! Če plača delo, me njegovi grehi prav nič ne brigajo. Našega pošljem, če ga za ušesa vlečem!“ je hitela Lesarka. In ne zastonj. Bergamaška je natočil kozarček grenkoga za vse ženske slabosti in pomignil na tiho, da ima klobase.

„Saj gospod sam pridigajo, da se bo uneslo samo!“ je s poželjivimi očmi prikimala Malka. Ko je po požirku gorkega obrisala usta, je dejala: „Tudi naš bo šel! In naj ga vidim še enkrat z Jako ali Gravnarjevim, ne bo spal za pečjo!“

„Strah, strah, mati, strah je božji dar!“

Tako je Bergamaška zbiral za Mora stranko lačnih, požrešnih, potuhnjenih klečeplazcev, ker je njemu vino stalo v kleti in ni bilo pivca v hišo.

Odkar je Moro Filipa obstrelil, je čutil fant vedno večje sovraštvo

do njega, toda zraven se je vavedal, da je brez moči. Zmerom ga je spomin nanj pekel v duši in pri tem je vedno bolj goreče delal med fanti. Jaka je bil z njim ves zadovoljen ter mu razlagal, „da se je že precej naredil“.

Ko je Jaka zvedel, da je Polonca Mora okradla, je prišel k Filipu in mu dejal:

„Le potrpi; zdaj ga je začel vrug že basati. Toda hudiča, začeli so nekaj kuhati in kuhati. Vse ti hoče k Moru tesat. Pazi! Pojutrišnjem se zberemo na našem skednju. In če se ne bo dalo ustaviti, je Moro na konju. Rupar se že pogaja z njim za les. Še par dni, pa bo Moro na tleh. Te gliste so pa že začele lesti nazaj. In Gergmaški naložim brinja v posteljo, če ne bo dal miru s svojim pehanjem.“

Filip je vse to razmišljal in čutil, kako se mu stidi Moro. Žalostna smrt Polonce mu je bila segla v srce, toda zanjo ni čutil drugega kakor toplo usmiljenje, vse drugo je ležalo v njegovi duši mrtvo, kakor bi bila slana požgala.

Tembolj so se mu misli vračale nehote in nevede k Zalki. Odkar je bila na oklicih, se je je ogibal. Nekaj ga je v duši tiščalo in mu stiskalo srce ob njenem imenu.

„Šla je, ker je on nekaj boljši od bajtarja!“ mu je šumelo po ušesih in vse križem brez reda so šle njegove misli. Pri tem ga je mučila strašna vazeta, da je Zalka, ki se je tepla z orožniki in financarji, na oklicih s Škvarčo ibajtarjem.

Klonil je zamišljen glavo nad mizo in ni vedel odgovora.

„Lipe!“ ga je poklicala bolnica čez zglobove.

Fant je dvignil glavo.

„Ali Moro še živi?“

„Še, mati!“ je odgovoril; njen glas mu je segel v mozeg.

„Šel!“ je pritrdila in se zamaknila v svoje misli.

Nastal je molk.

„In tešete mu tudi?“ je spet povzela.

„Ne tešemo!“

„A tako!“ pa je spet utonila nazaj v blazino.

„Ne tešemo, pa mu hočejo tesati!“ je nadaljeval Filip.

„Mu hočejo?“ se je zgrozila in zakašljala.

„Da, hočejo! Nocoj se odloči!“

DEKLETA PRIDEJO!

NAŠA OBJAVA O DEKLETIH pretekli mesec je vzbudila veliko pozornost. Cel šop pisem je prišlo na oba dana naslova. Celo iz zelo oddaljenih in samotnih krajev.

Večina dopisnikov je pa objavilo nekoliko napačno razumela. Moramo povedati, da nismo imeli namena — ustanoviti posredovalnico za ženitve! Saj bi bilo to menda prav dobro delo, nič ne rečemo. Žal nam pa čas in razmere tega ne dopuščajo.

Zato moremo sprejeti ponudbe za sprejem zadnjič naštetih deklet iz mest kot so: Sydney, Melbourne, Brisbane, Adelaide . . . kjer so katoliški imigr. uradi brez skrbi, da bodo kmalu našli dekletom službe. Ponovno prosimo, da se nam javijo iz teh mest zlasti družine, ki imajo lasten dom.

Dekleta pridejo! Pridejo na odgovornost Rev. Tierneya, čigar naslov je v prejšnji številki. Videl je zanimanje, pa je uredil, da pridejo. Kdaj, to je seveda še vprašanje. Nekateri bodo šle takoj po prihodu v službo, druge bo treba za čas kam utakniti.

Tistim, ki ste pisali in izrazili

željo, da bi si skušali med temi dekletih najti neveste, pa naslednja obljava:

Ko bodo dekleta tu, bomo vsaki posebej povedali, kdo se zanjo zanima. Dobila bo njegov naslov. Ostalo bomo prepustili dekletom, če katera hoče stopiti z dotičnim v pismene zveze.

Sodimo, da je to najbolje, kar moremo napraviti.

Ta objava velja vsem namesto osebnih pisem. Saj se niti še ne spoznamo v kupu prejetih pisem, ki še kar naprej prihajajo . . .

Končna opazka:

Iz tega primera je jasno, da bi neki resen in pameten človek lahko napravil mnogo dobrega, če bi ustanovil nekak urad, ki bi posredoval pismeno spoznanje med fanti in dekletih, ki sami in same ne vedo, s kom bi se skušali seznaniti v svrhu ženitve. Vidimo, da je to zelo resen problem in bi ga bilo treba tudi zelo resno vzeti.

Če je kdo — moški ali ženska — voljan pri tem poprijeti, naj se zgleda podpsanemu za posvetovanje, kako bi moglo do česa takega priti. —P. Bernard.

KOTICEK NAŠIH MALIH

Pozdravljeni, dragi otroci!

Najprej novico! Danes vam povem izid naše nagradne uganke. Prej pa preberimo pismo Anemarije Haborjeve. Čujte:

„Ker tudi jaz rada čitam vse povestice, tako sem tudi Vašo v Kotičku. Kaj je Gospod Bog dal čričku? Jaz mislim, da mu je dal dar lepega petja v jeseni, ko zori grozdje. Toliko vem iz neke pesmi, ki jo včasih slišim od moje mame, ko poje:

*Že čriček prepeva,
ne more več spat,*

*v trgatev veleva,
spet pojedemo brat.*

Prav lepe pozdrave vsem čitateljem po Avstraliji.”

Živela naša Anamarija! Da, njena in Danilina misel je prava. Zato dobi Danila 10 šilingov, Anamarija pa mladinsko knjigo „V kraljestvu lutk.” Obema deklicama čestitamo, ali ne, dragi otroci?

In danes? Da, znova vam bom povedala povestico, samo to je, da ne bom povedala cele, ker je predolga za prostor, ki nam je odmerjen. Poslušajte:

„Kaj se odloči? Zaradi tesanja?” je zahreščala starka. „Filip, dvigni se, da te slišim!”

In stopil je čisto k postelji.

„Nocoj, mati, na Bregarjevem skednju!”

„Da se reši?” je vprala vanj svoje žive oči in ga oprijela za roko. Filipa je stresel mraz. „Kakor smrt”, je pomislil, ko je tipal njene sklepe.

„Tam se reši!” je potrdil.

„A tako nocoj!” se je pomirila; kakor bi bila zlezla spet sama vase. Filip se je odpravil iz sobe.

„Filip!” je hreščala starka. „In Moro tudi pride? Da, da, Moro tudi pride!”

Dvignila se je z naporom iz postelje: ker ni bilo nikogar, je poiskala na peči raševno krilo in se opotekla skozi vrata.

„O, Moro tudi pride in sin pridel!” je kimala sama sebi zadovoljno in se vlekla z veliko silo naprej. „Pa ga bom videla, pa ga bom videla, sina!” je šepetala.

Ko je Filip vstopil, so bili fantje že zbrani, Jaka je ravno obežal svetilko na osušnico.

„Rekla sva v Filipom”, je začel Jaka, „da se snidemo, da se pogovorimo. Zvedela sva, da so med vami nerge. Za groš se proda prihajaču, za žemljo hudiču. Še to manjka, da greš k iblajtarju, da ovadiš svojega brata, kdor se kujaš. To mi povej, ali ni mogoče čakati še par dni, da se vse steče, kakor gre. Če si lačen, ti prepustim svojo žlico, samo ne posojaj hudiču hrbita, da bi plezal na tvojo peč!”

Med fanti je začelo vreti, v kotu se je razgibalo in čula se je ostra grožnja:

„Zmerjal ne boš!”

„Prav”, je s prstom pokazal Jaka na rdečelasega fanta v kotu, „ravno ti, Mence, si tak. Že kontrabantil si, le če je bilo vse varno, zdaj pa siliš k vragu na tlako.”

„Sapradauš, če misliš zmerjati!” je ponovil Mence.

„Zmerjati pa ne!” je vršalo med fanti v kotu. „Saj nismo več uši! Ali boš stradal, če ni nikjer denarja. In ali moreš zdaj kontrabantiti v tem vremenu in je že sneg na meji. Pusti nas s svojim prisegovanjem, moke daj!” so vpili vse križem in silili naprej. „Puli se ti z Morom, nam ne nesel!”

Med Filipom in Jakom pa je stala nepremično vrsta dvajsetih fantov,

Peklenšček z belim repom.

Peklenšček je pokukal skozi drobno špranjo na vrt Boga Očeta. Pod jablano so se igrali zlatolasi angelčki. Nenadoma je nekdo zavpil:

„Hej, kaj počenjaš tukaj?”

Peklenšček je skočil pokonci in opazil Bogu Očeta.

„Kaj počenjaš tukaj?” ga znova vpraša Gospod.

„Opazujem.”

„Kaj opazuješ?”

„Tvoje angelčke v nebeškem vrtu opazujem. Tako rad bi se nekoliko poigraval z njimi. Dovolji mi, da stopim noter.”

„Nemogoče,” odgovori Bog. „Kdaj si pa slišal, da bi peklenščeki smeli prihajati v nebeški vrt?”

„Toda jaz sem eden malih peklenščkov. Nič slabega ne bom storil, pusti me noter, Očka Bog.”

„Nemogoče! Kaj naj bi delal črni peklenšček med belimi angelčki!”

„Robidnice jim bom obiral in jih jim metal v usta, da jim roke ne postanejo črne. Nazadnje tudi nisem ves črn. Repič imam bel.”

Očka Bog je pogledal njegov repič.

„Zanimivo! Odkod tebi tak repič?”

„Povedal ti bom, očka Bog, samo nikar se ne razjezi na angelčka.”

„Na kakšnega angelčka?”

„Na svojega, na tistega najmanjšega. Nekoč je skočil tamkajle na ograjo nebeškega vrta. Eden od peklenščkov ga je opazil, zagnal kamen, naravnost vanj. Angelček pa — puf — padel je. Milo je zajokal. Ni mogel poleteti v nebeški vrt. Oprijel sem se ograje, stegnil svoj rep in rekel: Mojega repa se oprimi. Do vrha ograje te vzdignem in vržem na vrt.

Tako sva naredila. Ko sem ga vrgel, je dejal:

Bog te poživi! Za to uslugo naj ti pobeli rep, da se boš razlikoval

od hudobnih peklenščkov. Od takrat imam bel rep. Daj, očka Bog, da smem stopiti noter.”

Gospod se je nasmehnil in dejal: „Vidim, da nisi kakor drugi peklenščki, toda peklenšček si vendarle. Ko postaneš popolnoma bel, ti bom dovolil vstopiti.”

„Kako naj postanem popolnoma bel?”

„Tako, da storiš dobro delo na zemlji.”

„Kakšno dobro delo?”

„Sam moraš vedeti, kakšno. Spustil te bom na zemljo in sam glej, kaj boš počel.”

Gospod Bog je spustil zlato lestvico od nebeškega vrta do zemlje. Po njej je peklenšček z belim repom zlezal navzdol naravnost k najbolj znanemu mojstru, ki je delal najlepše igračke . . .

In potem? Zvedeli boste prihodnjich, otroci moji. Za danes pa še sto pozdravčkov vsem, prav posebej Filipičevim v Blacktownu, malemu Alfredu v Melbourneu in zlati Sonjici v Manliju. Na svidenje! —Neva.

SMEŠNICE

Profesor je napisal nov slovar. Hvalili so ga in mu čestitali.

„Moralo je biti prav težko delo, kajne, gospod profesor? Toliko besedi spraviti skupaj.”

„O, ni take sile. Kakor bi se pogovarjal z ženo. Začeti je treba, potem beseda da besedo.”

Tisti večer sta imela iti na ples. On je bil že davno pripravljen in je nestrno čakal, kdaj bo tudi ona oblečena in nališpana. Naposled se je le prikazala.

„Pojdeva. Ali si pripravljen?”

„Sem bil že davno, pa zdaj nisem. Počkaj, da se znova obrijem.”

ki so nosili mah za jaslice, stikali pesti in so čakali, da jim Jaka namigne. Tudi Filip je bil pripravljen, da odbije napad.

„Fantje”, je začel, „če smo držali do zdaj, bomo še naprej!”

„Le zdrži, mi ne maramo. Stradaj, če hočeš, mi gremo!”

In res se je odlučila skupina iz kota in se pomaknila proti vratom.

Tistikrat je v Filipu zavrelo, skočil je k vratom, izdril kos železa iz starega trama in zagrožil:

„Kdor odide, pre-preden smo se zmenili do konca, pojde čez mene!”

Fantje so osupnili, le rdečelasec se je zasmel. Filipa je pogrelo in zagnal se je proti njemu: v tistem hipu so se vrata odprla in hripav klic kakor iz groba je udaril v skedenj:

„Kaj je z Morom? Ali je, Filip, ali je?” Čez prag je omahnila stara Gravnarka. Za hip je nastala zmeda. Filip je priskočil in jo dvignil. Starka je vihtela roko in ob slabi svetilki se je zdela kakor smrt.

„Sram vas bodi!” je hropela. „Vedomca imate v vasi in kri nam pije. Kdo mu je prvi glavo strl? Moj sin; Filip pa je, da ga je lahko sram!”

Zagrgralo ji je v prsih, zavalovila je z rokama po zraku in bruhnala z vso silo:

„Hulje ste, pasjerepci ste, o, o, o!”

Kakor da jo je nekdo izpodrezal: glava ji je udarila na prsi in roke so ji obvisle ob strani. Ko se je Filip dobro zavedel, je držal svojo staro mater mrtvo v rokah.

Nepopisna tišina je zavladala med fanti.

Ob premolku je pogledal Filip po fantih okoli in okoli.

„Le pojedite tesat: drugo uredim jaz sam!” Njegov obraz je dobil ostro začrtane poteze.

Mence je stopil bliže in dejal z lokavim pogledom:

„Jaz pojedem!”

„Če vrvi grizem, ne pojedem!” je dejal drugi.

„Ne pojedemo!” se je oglasila skupina v kotu.

„Jaz pa pojedem!” je še ponovil Mence.

„In pasji rep si obesil za znamenje na klobuk!” je zaklical nekdo za njim.

Filip in Jaka sta nesla domov mrtvo Gravnarko. Bilo je to tretji večer, odkar je Zvirk izkopal svojo hčer iz nežegnanega groba in jo nesel na svoj dom.

(Dalje.)

STANDARD PAKETI

slovenske tvrdke: **Dr. J. KOCE,**
G. P. O. Box 670, PERTH W. A.

Bozic je pred vrati! Standard paketi tvrdke Dr. J. Koce so najlepse, najboljse in najhitrejsje Bozicno darilo, ki ga morete poslati Vasim dragim doma. Moja tvrdka Vam daje garantirano najboljse blago po zmernih cenah.

K vsakemu Standard paketu lahko dodaste 3 pare najboljsih Nylon nogavic Dupont po ceni 11/6 za 1 par.

St. 21 2 kg kave Santos extra prima 2 kg sladkorja v kockah 1/4 kg caja Ceylon 1/4 kg popra v zrnju 4 1/2 kg £3-3-6	1 kg rozin 1/2 kg cokolade svicarske 200 gr popra v zrnju 200 gr caja Ceylon 100 gr cimeta 200 gr Palmolive 25.20 kg £7-2-0	St. 41 Paket specerijskega koloni- jalnega blaga 3 kg kave Santos extra prima 1 kg cokolade svicarske 1 kg kakao holandski 1/2 kg caja Ceylon 1/2 kg popra v zrnju 1/2 kg cimeta 1/2 kg nageljnovih zbic (klinckov) 100 gr oresckov, celih 10 kom vanilije 2 kg rozin 1 kg ruhih fig 1 kg dateljnov 12 oz orig. limonovega praska 1 kg sira Parmezan, starega 11.75 kg £9-10-0 St. 42 45 kg bele moke 00 2 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 10 kg riza Zlato Zrno 2 kg holand. sira (cel hlebec) 2 kg mila za pranje 1 kg rozin 1/2 kg cokolade svicarske 1/2 kg kakao holandski 1/2 kg caja Ceylon 1/2 kg popra v zrnju 200 gr mila Palmolive 73.95 kg £12-10-0	St. 56 3 kg kave Santos extra prima 3 pari Nylon Dupont nogavic Ia 3.10 kg £5-0-0 St. 57 3 kg kave Minas prima 10 kg sladkorja kristal 13 kg £4-8-0 St. 58 5 kg kave Santos extra prima 5 kg riza Carolina Ardizzone 5 kg spageti "Napolitano" 5 kg sladkorja kristal 18 kg £6-8-0 St. 59 3 kg kave Santos Fancy 5 kg riza Carolina Ardizzone 1/2 kg caja Ceylon 1/4 kg popra v zrnju 8 3/4 kg £5-10-0
St. 22 1 kg kave Minas Ia 3 kg sladkorja kristal 1/4 kg caja Ceylon 200 gr mila Palmolive 4.45 gk £2-0-0	St. 34 1 kg kave Minas Ia 5 kg sladkorja kristal 10 kg bele moke 00 1 kg rozin 10 kg riza Carolina Ardizzone 5 kg spageti Ia 1 kg olja olivnega 1 kg mila za pranje 1/2 kg mila Palmolive 1/4 kg popra v zrnju 1/4 kg caja Ceylon 35 kg £7-5-0	St. 43 45 kg bele moke 00 17 kg svinjske masti 62 kg £9-0-0 St. 44 90 kg (2 vreci) bele moke 00 £8-4-0 St. 45 17 kg svinjske masti £5-0-0 St. 46 45 kg (1 vreca) bele moke 00 £4-2-0 St. 47 3 pare Nylon Dupont Ia, 60/15 Den £1-15-0 z vkljuceno postnino. St. 48 4 1/2 kg svezih pomoranc Ia £1-16-0 St. 49 9 kg svezih pomoranc Ia 1 kg Ananas v konzervi (kot sveze) 10 kg £4-2-0	St. 60 3 kg kave Santos extra prima 3 kg riza Carolina Ardizzone 3 kg spageti Fedelini 3 kg bele moke (00) najboljse 3 kg sladkorja kristal 18 kg £6-0-0 St. 61 3 kg kave Santos extra prima 1 kg cokolade, svicarske 5 kg sladkorja v kockah 9 kg £5-0-0 St. 62 100 lbs (v dvojni vreci) bele moke (00) najboljse 3 kg kave Santos extra prima 5 kg riza Carolina Ardizzone 10 kg sladkorja kristal 63 kg £9-10-0 St. 63 10 kg bele moke (00) najboljse 10 kg sladkorja kristal 10 kg spageti "Napolitano" 10 lbs svinjske masti 5 kg riza Carolina Ardizzone 2 kg kave Santos extra prima 1 kg mila za pranje 1 kg toalet. mila Palmolive 44 kg £10-10-0
St. 23 3 kg kave Santos extra prima 3 kg sladkorja v kockah 3 kg riza Zlato Zrno 9 kg £4-12-0	St. 35 2 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 5 kg bele moke 00 1 kg rozin 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg spageti Ia 1 kg sira Parmezan, starega 2 kg olje olivno 100 gr popra v zrnju 100 gr cimeta v prahu 100 gr caja Ceylon 200 gr mila Palmolive 33 1/2 kg £10-0-0	St. 50 Paket z okrepevalno hrano za dojenke, otroke, stare in bolehne ljudi. 1/2 kg Ovomaltine 1/2 kg "MILO" Nestle 1/2 kg Fosfatne moke "Faliere" 1/2 kg mlečne moke Nestle 14 oz kond. polnomastnega mleka 100 gr mesnega ekstrakta "Cirio" 2 1/2 kg £2-14-0 St. 51 Londonski Tekstilni paket A. 3 m originalnega angleškega volne- nega blaga za mosko obleko s kom- pletno podlogo £12-0-0 St. 52 Londonski Tekstilni paket B. 3 m originalnega angleškega volne- nega stofa za zensko obleko, 6 m poplina, 6 m fanele in 1 par Nylon Dupont nogavic Ia £14-0-0	St. 64 5 kg polenovke (orig. norveske) 2 kg olivnega olja 3 kg kave Santos extra prima 2 kg sladkorja v kockah 1/2 kg popra v zrnju 1/2 kg cimeta 1/2 kg caja Ceylon 1 kg cokolade, svicarske 1 kg mleka v prahu 2 kg mila za pranje 2 kg riza Zlato Zrno 5 kg kom vanilije 19 kg £11-10-0 St. 65 3 kg kave Minas prima 5 kg riza Carolina Ardizzone 5 kg sladkorja kristal 5 kg sladkorja v kockah 2 kg mila za pranje 3 kg spageti Fedelini 1 kg cokolade svicarske 1/2 kg popra v prahu 1/2 kg caja Ceylon 24.75 kg £8-8-0
St. 24 1 kg kave Santos extra prima 6 kg sladkorja kristal 2 kg riza Zlato Zrno 9 kg £2-16-0	St. 36 2 kg kave Santos extra prima 7 kg sladkorja kristal 10 kg bele moke 00 8 kg riza Carolina Ardizzone 5 kg spageti Ia 1 kg rozin 1/2 kg caja Ceylon 1/2 kg cokolade 1/2 kg kakao holandski 1/2 kg popra v zrnju 100 gr cimeta v prahu 200 gr mila Palmolive 5 kom vanilije 35.10 kg £8-15-0	St. 53 Steyr-Puch kolo ("Tourenad") kom- pletno, to je z vzoncem, torbico z orodjem, sesalko (punipo), dinamo- svetilko, "ocessom" prtljaznikom in kljucavnicno £19-0-0 St. 54 a) 3 kg kave Mokka £3-19-0 b) 3 kg kave Santos fancy £3-10-0 c) 3 kg kave Santos prima £3-4-0 d) 3 kg kave Santos, navadne £2-18-0 e) 3 kg kave Minas £2-14-0 St. 55 3 kg kave Mokka 1/2 kg caja Ceylon 1/4 kg crnega popra v zrnju 3 3/4 kg £4-16-0	St. 66 3 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 10 kg riza Zlato Zrno 1 kg rozin 1/2 kg popra v zrnju 1 kg mlečne cokolade svicarske 2 kg olivnega olja 10 kom vanilije 27.50 kg £10-10-0
St. 25 2 kg kave Santos extra prima 2 kg riza Carolina Ardizzone 4 kg sladkorja kristal 1/2 kg rozin 1/2 kg popra v zrnju 1/4 kg caja Ceylon 9 kg £4-2-0	St. 37 2 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 10 kg bele moke 00 10 kg spageti Ia 5 kg riza Zlato Zrno 1 kg rozin 1 kg mila za pranje 500 gr cokolade svicarske 200 gr caja Ceylon 200 gr mila Palmolive 100 gr popra v zrnju 45 kg £10-7-0	St. 56 1 kg kave Santos extra prima 3 kg sladkorja kristal 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 5 kg riza Zlato Zrno 1 kg olja olivnega 1/2 kg cokolade 150 gr popra v zrnju 200 gr caja Ceylon 18.10 kg £5-18-0	St. 67 1 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg bele moke 00 1 kg olje olivno 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 1/2 kg rozin 100 gr popra v zrnju 100 gr caja Ceylon 100 gr cimeta v prahu 2 kom vanilije 25.10 kg £6-0-0
St. 26 3 kg kave Minas Ia 10 kg sladkorja kristal 1/4 kg popra v zrnju 1/4 kg caja Ceylon 13 1/2 kg £5-5-0	St. 38 3 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 15 kg bele moke 00 5 kg spageti Ia 5 kg riza Zlato Zrno 2 kg psenicnega zdroba 3 kg olje olivno 1 kg rozin 1/2 kg mila Palmolive 1/2 kg caja Ceylon 1/4 kg popra v zrnju 45 kg £11-0-0	St. 27 1 kg kave Minas Ia 10 kg sladkorja kristal 10 kg riza Zlato Zrno 1/2 kg popra v zrnju 1/4 kg caja Ceylon 13 1/2 kg £4-0-0	St. 39 45 kg bele moke 00 10 kg sladkorja kristal 17 kg svinjske masti 3 kg kave Santos extra prima 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg spageti Ia 1 kg rozin 1/2 kg cokolade svicarske 200 gr caja Ceylon 200 gr popra v zrnju 100 gr cimeta v prahu 87 kg £14-15-0
St. 28 2 kg kave Santos extra prima 8 kg sladkorja kristal 7 kg riza Carolina Ardizzone 1 kg rozin 18 kg £5-7-0	St. 40 5 kg polenovke (orig. norveski Sstockfish) 10 kg sladkorja kristal 10 kg bele moke 00 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg spageti Ia 2 kg kave Santos extra prima 2 kg holandskega sira (cel hlebec) 1 kg rozin 2 kg mila za pranje 1/2 kg mila Palmolive 1/4 kg caja Ceylon 1/4 kg popra v zrnju 43 kg £11-10-0	St. 29 3 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 2 kg olja olivnega 1/2 kg rozin 1/4 kg popra v zrnju 18 kg £7-7-0	St. 41 1 kg kave Santos extra prima 8 kg sladkorja kristal 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 5 kg riza Zlato Zrno 1 kg olja olivnega 1/2 kg cokolade 150 gr popra v zrnju 200 gr caja Ceylon 18.10 kg £5-18-0
St. 29 3 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 2 kg olja olivnega 1/2 kg rozin 1/4 kg popra v zrnju 18 kg £7-7-0	St. 42 1 kg kave Santos extra prima 3 kg sladkorja kristal 15 kg bele moke 00 5 kg spageti Ia 5 kg riza Zlato Zrno 2 kg psenicnega zdroba 3 kg olje olivno 1 kg rozin 1/2 kg mila Palmolive 1/2 kg caja Ceylon 1/4 kg popra v zrnju 45 kg £11-0-0	St. 30 1 kg kave Santos extra prima 8 kg sladkorja kristal 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 5 kg riza Zlato Zrno 1 kg olja olivnega 1/2 kg cokolade 150 gr popra v zrnju 200 gr caja Ceylon 18.10 kg £5-18-0	St. 43 45 kg bele moke 00 17 kg svinjske masti 62 kg £9-0-0
St. 30 1 kg kave Santos extra prima 8 kg sladkorja kristal 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 5 kg riza Zlato Zrno 1 kg olja olivnega 1/2 kg cokolade 150 gr popra v zrnju 200 gr caja Ceylon 18.10 kg £5-18-0	St. 44 90 kg (2 vreci) bele moke 00 £8-4-0	St. 31 1 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg bele moke 00 1 kg olje olivno 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 1/2 kg rozin 100 gr popra v zrnju 100 gr caja Ceylon 100 gr cimeta v prahu 2 kom vanilije 25.10 kg £6-0-0	St. 45 17 kg svinjske masti £5-0-0
St. 31 1 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg bele moke 00 1 kg olje olivno 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 1/2 kg rozin 100 gr popra v zrnju 100 gr caja Ceylon 100 gr cimeta v prahu 2 kom vanilije 25.10 kg £6-0-0	St. 46 45 kg (1 vreca) bele moke 00 £4-2-0	St. 32 2 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg bele moke 00 1 kg olje olivno 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 1 kg rozin 1/2 kg cokolade svicarske 1/2 kg caja Ceylon 1/2 kg popra v zrnju 1/2 kg mila Palmolive 1/4 kg kakao holandski 25 kg £8-0-0	St. 47 3 pare Nylon Dupont Ia, 60/15 Den £1-15-0 z vkljuceno postnino.
St. 32 2 kg kave Santos extra prima 10 kg sladkorja kristal 5 kg riza Zlato Zrno 5 kg bele moke 00 1 kg olje olivno 2 1/2 kg (5 lbs) svinjske masti 1 kg rozin 1/2 kg cokolade svicarske 1/2 kg caja Ceylon 1/2 kg popra v zrnju 1/2 kg mila Palmolive 1/4 kg kakao holandski 25 kg £8-0-0	St. 48 4 1/2 kg svezih pomoranc Ia £1-16-0	St. 33 3 kg kave Santos extra prima 5 kg sladkorja kristal 5 kg riza Carolina Ardizzone 10 kg bele moke 00 10 kg £8-0-0	St. 49 9 kg svezih pomoranc Ia 1 kg Ananas v konzervi (kot sveze) 10 kg £4-2-0
St. 33 3 kg kave Santos extra prima 5 kg sladkorja kristal 5 kg riza Carolina Ardizzone 10 kg bele moke 00 43 kg £11-10-0	St. 50 Paket z okrepevalno hrano za dojenke, otroke, stare in bolehne ljudi. 1/2 kg Ovomaltine 1/2 kg "MILO" Nestle 1/2 kg Fosfatne moke "Faliere" 1/2 kg mlečne moke Nestle 14 oz kond. polnomastnega mleka 100 gr mesnega ekstrakta "Cirio" 2 1/2 kg £2-14-0	St. 34 1 kg kave Minas Ia 5 kg sladkorja kristal 10 kg bele moke 00 1 kg rozin 10 kg riza Carolina Ardizzone 5 kg spageti Ia 1 kg olja olivnega 1 kg mila za pranje 1/2 kg mila Palmolive 1/4 kg popra v zrnju 1/4 kg caja Ceylon 35 kg £7-5-0	St. 51 Londonski Tekstilni paket A. 3 m originalnega angleškega volne- nega blaga za mosko obleko s kom- pletno podlogo £12-0-0

Po najnovejsih predpisih mora vsak prejemnik paketa placati takomeno-
vano "Koletarno takso", ki znase 220 dinarjev, kar bo doma tudi za
najmanjsi paket vsak rad placal. Z ozirom na tako majhno takso, smo
mislenja, da ni treba se posebej posiljati denar za nje placilo. Ce pa kdo
le zeli, smo mu tudi v tem pogledu pripravljene ustreci.

ZASTOPNIK FIRME ZA N.S.W.:

MR. R. OLIP, 44 Victoria St., Potts Pt.,
SYDNEY, N.S.W.